

Sectorplan 15

Wit- en bruingoed

1 Achtergrondgegevens

1. Belangrijkste afvalfracties	Elektrische en elektronische apparaten
2. Belangrijkste bronnen	Huishoudens en bedrijven
3. Aanbod in 2000 (in Nederland)	160 kton
4. % nuttige toepassing in 2000	73%
5. % verwijdering in 2000	27%
6. Verwacht aanbod in 2006	190 kton
7. Verwacht aanbod in 2012	220 kton
8. Bijzondere kenmerken	Euralcodes hoofdstuk 16.02, 20.01.23*, 20.01.35* en 20.01.36

2 Afbakening sectorplan

In dit sectorplan is het beleid uitgewerkt voor afgedankte elektrische en elektronische apparatuur van huishoudens en vergelijkbare apparatuur van bedrijven (inclusief snoeren), die vallen onder het Besluit verwijdering wit- en bruingoed (Staatsblad 1998, nr. 238; hierna aangeduid als Besluit web). Een uitwerking van de lijst met categorieën van producten is gegeven in de Regeling aanwijzing producten wit- en bruingoed van 16 mei 1998.

Het Besluit web heeft betrekking op de volgende categorieën van producten:	
- koel- en vriesapparatuur;	- was- en wasdroogapparatuur;
- warmwaterapparatuur;	- geluidsapparatuur;
- apparatuur voor koken, bakken of braden;	- computers;
- beeldontvangstapparatuur;	- telecommunicatieapparatuur;
- papierbedrukkende apparatuur; elektrische en elektronische oplaadapparatuur	- elektrische en elektronische keukenapparatuur;
- elektrisch en elektronisch gereedschap;	- andere elektrische en elektronische huishoudelijke apparatuur.
- verwarmingsapparatuur;	

Elektrische of elektronische producten die niet opgenomen zijn in het Besluit web behoren tot het huishoudelijk of HDO-restafval. Deze stromen komen aan de orde in sectorplan 1 'Huishoudelijk restafval' en sectorplan 3 'HDO-restafval'.

3 Beleid

Het beleid voor wit- en bruingoed is gericht op het tot stand brengen van een lekvrije afvalbeheerstructuur, met zoveel mogelijk product- en materiaalhergebruik. In het Besluit web worden producenten en importeurs hiervoor verantwoordelijk gesteld; zowel in organisatorisch als in financieel opzicht. De Europese Richtlijn betreffende afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (WEEE) die in voorbereiding is, stelt eisen aan een systeem van inzameling, verwerking, nuttige toepassing en milieuhygiënisch verantwoorde verwijdering van onder meer wit- en bruingoed. De richtlijn wordt naar verwachting in de eerste helft van 2003 vastgesteld en treedt gefaseerd in werking. De laatste fase is voorzien in 2008. Het Besluit web wordt te zijner tijd conform deze richtlijn aangepast.

3.1 Preventiemogelijkheden

Preventie van wit- en bruingoedafval is deels synoniem aan ecodesign; bij het ontwerp wordt rekening gehouden met de milieubelasting in de gebruiks- en afvalfase door het gebruik van lichtere, minder milieubelastende en duurzame materialen. Gelet op het internationale karakter van de markt voor wit- en bruingoed moet ecodesign bij voorkeur in internationaal verband worden aangepakt.

De Europese Richtlijn betreffende beperking van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur (ROHS) die in voorbereiding is, stelt vanaf 2007 beperkingen aan het gebruik van gevaarlijke stoffen in onder meer wit- en bruingoed. Het betreft onder meer lood, kwik, cadmium, chromaten en broomhoudende brandvertragers. De richtlijn wordt naar verwachting in de eerste helft van 2003 vastgesteld. Op termijn kan deze richtlijn leiden tot aanpassing van de Nederlandse regelgeving terzake.

3.2 Inzamelen

Het algemene beleid voor gescheiden inzameling van huishoudelijk afval is beschreven in het beleidskader, hoofdstuk 14 'Afvalscheiding'. In dit hoofdstuk is aangegeven en gemotiveerd dat gemeenten de verplichting hebben om de stromen GFT-afval, papier/karton, glas, textiel, wit- en bruingoed en klein chemisch afval, gescheiden in te zamelen.

Detailisten zijn verplicht om bij levering van een nieuw product een vergelijkbaar oud product 'om niet' in te nemen (oud-voor-nieuw). Daarnaast dienen ook gemeenten hun burgers in staat te stellen wit- en bruingoed gescheiden aan te bieden, en te beschikken over een afzonderlijke inzameling van wit- en bruingoed.

Voor een efficiënte afvoer naar de producenten en importeurs wordt gebruik gemaakt van een landelijk dekkend netwerk van Regionale Overslag Stations (ROSSen). De producenten / importeurs verstrekken vergoedingen aan de ROSSen om de logistiek en handling van wit- en bruingoed te financieren. Daarnaast ontvangen ROSSen een bijdrage van de aangesloten gemeenten.

Voor (H)CFK-houdende koel- en vriesapparatuur¹⁵ geldt een handelsverbod. Dit verbod heeft ook betrekking op tweedehands apparaten. Alleen handelstransacties tussen burgers onderling zijn nog toegestaan.

3.3 Be- en verwerken

Producenten en importeurs moeten in een mededeling aan de minister van VROM aangeven hoe de inzameling, het transport en de verwerking van de afgedankte apparatuur georganiseerd en gefinancierd wordt. Daarbij wordt ook aangegeven welke percentages nuttige toepassing worden behaald. Over de bereikte resultaten wordt jaarlijks gerapporteerd. De mededelingen moeten door de minister worden goedgekeurd.

Storten van gescheiden ingezameld of afgegeven wit- en bruingoed is uit het oogpunt van ruimtebeslag, beperking van milieurisico's en verkwisting van grondstoffen ongewenst en niet toegestaan op grond van het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen (categorie 11). In het Besluit web is een

¹⁵ Zie verordening 2037/2000/EG betreffende de ozonlaag afbrekende stoffen.

verbrandingsverbod voor gescheiden ingezameld wit- en bruingoed opgenomen. Het verbranden van wit- en bruingoed leidt tot een aanzienlijke belasting van de reststoffen van verbrandingsinstallaties met onder andere zware metalen. Hierdoor wordt nuttige toepassing van deze reststoffen bemoeilijkt.

4 Aspecten van vergunningverlening

Voor de algemeen geldende bepalingen bij vergunningverlening wordt verwezen naar 'Toelichting bij de sectorplannen'. Aanvullingen op en afwijkingen van deze algemene bepalingen zijn hierna gegeven.

4.1 Inzamelen en opslaan

Detailisten hebben, voor zover zij onder de 8.40 AmvB's Wet milieubeheer vallen, geen vergunning voor het opslaan van door hen ingenomen wit- en bruingoed nodig.

4.2 Be- en verwerken

ICT Milieu en de NVMP dragen, in opdracht van de producenten en importeurs, zorg voor de verwerking van het gescheiden ingezamelde wit- en bruingoed. Hiertoe zijn contracten gesloten met verwerkers. Bij de verwerking vindt eerst demontage en scheiding plaats van schadelijke en bruikbare onderdelen. Het wit- en bruingoed wordt vervolgens zo veel mogelijk gescheiden in deelstromen ten behoeve van nuttige toepassing.

Er worden geen specifieke eisen gesteld aan verwerkingsprocessen, behalve aan de verwerking van (H)CFK-houdende koel- en vriesapparatuur. De verwerkingseisen voor deze apparatuur zijn vastgelegd in de 'Regeling eisen verwerking CFK en HCFK-houdende koel- en vriesapparatuur' en betreffen de verwijdering van (H)CFK uit restolie in compressorpoten en uit PUR-schuim.

Minimumstandaard

De minimumstandaard voor het be- en verwerken van gescheiden ingezameld wit- en bruingoed is nuttige toepassing van de samenstellende delen, tot minimaal het percentage dat is opgenomen in de Leidraad Besluit verwijdering wit en bruingoed.

Shredderafval dat vrijkomt bij de verwerking van wit- en bruingoed moet worden verwerkt conform de minimumstandaard die is opgenomen in sectorplan 25 'Shredderafval'.

Koudemiddelen uit (H)CFK-houdende koel- en vriesapparatuur moeten worden be- en verwerkt conform de minimumstandaard die is opgenomen in sectorplan 31 'Oplosmiddelen en koudemiddelen'.

Overwegingen bij het vaststellen van de minimumstandaard

- De minimumstandaard sluit aan bij de bestaande praktijk.
- De wijze van be- en verwerking conform de minimumstandaard wordt algemeen aanvaard als bedrijfszeker en kosteneffectief en is uit milieuoogpunt gewenst.
- De minimale percentages te behalen nuttige toepassing (producthergebruik, onderdelenhergebruik, materiaalhergebruik, hoofdgebruik als brandstof) voor verschillende deelstromen zijn vastgelegd in de Leidraad Besluit verwijdering wit- en bruingoed.
- De wijze van verwerking in het buitenland is in een aantal gevallen laagwaardiger dan de minimumstandaard. Dit heeft bij uitvoer van Nederlands wit- en bruingoed geen marktverstoring effect omdat op grond van het Besluit web en de in voorbereiding zijnde Europese regeling WEEE een verwerkingsniveau conform de minimumstandaard is verzekerd.

5 In- en uitvoer

Het toetsingskader, de bezwaargronden en de bijbehorende procedures voor in- en uitvoer zijn opgenomen in hoofdstuk 12 van het beleidskader. De uitwerking voor wit- en bruingoed is hierna gegeven. Voor het beleid met betrekking tot in- en uitvoer van shredderafval afkomstig van wit- en bruingoed wordt verwezen naar sectorplan 25 'Shredderafval'.

5.1 Verwijderen

Invoer van wit- en bruingoed voor storten wordt op basis van nationale zelfverzorging en/of omdat de overbrenging niet in overeenstemming is met nationale wettelijke bepalingen in beginsel niet toegestaan.

Uitvoer van wit- en bruingoed voor storten wordt op basis van nationale zelfverzorging in beginsel niet toegestaan.

Gelet op de aard van de afvalstoffen is verbranden als vorm van verwijdering geen reële verwerkingsoptie en in- en uitvoer voor verbranden als vorm van verwijdering wordt daarom in beginsel niet toegestaan.

5.2 Nuttige toepassing

Wit- en bruingoed en gedemonteerde beeldschermen (geactiveerd glas) afkomstig van huishoudens, worden beschouwd als oranje-lijst-afvalstoffen. Gescheiden ingezamelde PC's die voor nuttige toepassing in- of uitgevoerd worden, worden beschouwd als groene-lijst-afvalstoffen indien het beeldscherm is verwijderd en er geen andere verontreinigde componenten in aanwezig zijn. Indien de partijen zijn vervuild worden ze beschouwd als oranje- of rode-lijst-afvalstoffen. In- en uitvoer voor nuttige toepassing van groene-, oranje- of rode-lijst-afvalstoffen wordt in beginsel toegestaan. Voor (H)CFK-houdende koel- en vriesapparatuur geldt een handelsverbod.

5.3 Voorlopige verwijdering of voorlopige nuttige toepassing

Wordt wit- en bruingoed na overbrenging gemengd, gesorteerd of anderszins voorbehandeld kan sprake zijn van voorlopige nuttige toepassing (R12/R13) of van voorlopige verwijdering (D13/D14/D15).

Tegen invoer voor voorlopige verwijdering wordt in beginsel bezwaar gemaakt aangezien in Nederland (voorlopige) nuttige toepassing mogelijk is. Uitzondering is invoer waarbij de overbrenging als voorlopige verwijdering wordt aangemerkt omdat het noodzakelijk is dat eerst (H)CFK's-houdende koelmiddelen worden afgescheiden voor verwijdering alvorens het restant nuttig kan worden toegepast. Wanneer deze koudemiddelen worden verwerkt conform de minimumstandaard van sectorplan 31 en de resterende apparatuur wordt verwerkt volgens de minimumstandaard van dit sectorplan wordt in beginsel geen bezwaar gemaakt tegen de invoer voor voorlopige verwijdering.

Tegen uitvoer voor voorlopige verwijdering wordt in beginsel bezwaar gemaakt op grond van nationale zelfverzorging wanneer als vervolghandeling meer van het overgebrachte afval wordt gestort dan bij verwerking in Nederland het geval zou zijn geweest.

Tegen invoer voor voorlopige nuttige toepassing wordt in beginsel geen bezwaar gemaakt wanneer de beoogde verwerking in lijn is met de Nederlandse minimumstandaard en als zodanig is vergund aan de beoogde verwerker.

Tegen uitvoer voor voorlopige nuttige toepassing wordt bezwaar gemaakt wanneer als vervolghandeling zoveel van het overgebrachte afval wordt gestort dat de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt. Het toetsingskader hiervoor is paragraaf 12.4 beleidskader.

Wanneer de kennisgeving onvoldoende gegevens bevat over de vervolghandeling(en) wordt in beginsel bezwaar gemaakt, zowel bij voorlopige nuttige toepassing als bij voorlopige verwijdering.

6 Monitoring

De hoeveelheid gescheiden ingezameld wit- en bruingoed vanuit gemeenten wordt gemonitord door het CBS in de jaarlijkse gemeentelijke enquête 'Van gemeentewege ingezameld afval'.

De NVMP en ICT Milieu registreren de hoeveelheden verwerkt wit- en bruingoed en rapporteren hierover en de behaalde percentages nuttige toepassing aan de minister van VROM.

In opdracht van de minister van VROM is een monitoringsprotocol ontwikkeld op basis waarvan kan worden vastgesteld welk deel van het afgedankte wit- en bruingoed wordt ingezameld en hergebruikt. In 1998 is op basis van dit protocol een nulmeting uitgevoerd.